

energi

KLAGE NÆVNET

(Elforsyning)

Frederiksborggade 15

1360 København K

Tlf 33 95 57 85

Fax 33 95 57 99

www.ekn.dk

ekn@ekn.dk

Afgørelsen offentliggøres i anonymiseret form

12. maj 2004

J.nr.: 11-200

Eksp.nr.: 15438

TAT

KLAGE FRA	[...], over
AFGØRELSE FRA	Energistyrelsen af 29. januar 2004
OM	Mindretalsbeskyttelse i de nye vedtægter for HEF, Himmerlands Elforsyning A.m.b.a.

NÆVNETS	Formand, professor, cand.jur. Christen Boye Jacobsen
SAMMEN-	Næstformand, professor, dr.polit. Chr. Hjorth-Andersen
SÆTNING	Professor, dr.jur. Jens Fejø
I SAGEN	Direktør, cand.polyt. Poul Sachmann
	Lektor, cand.jur. & Ph.D. Bent Ole Gram Mortensen

Ved brev af 27. februar 2004 klagede [...] (herefter 'klageren') til Energiklagenævnet over Energistyrelsens afgørelse af 29. januar 2004 om mindretalsbeskyttelse i nye vedtægter i Himmerlands Elforsyning A.m.b.a., Aalborg, herefter HEF.

Sagens baggrund er, at Energistyrelsen den 17. december 2003 modtog en anmodning fra HEF om endelig godkendelse af vedtægter som følge af ændringer foretaget på repræsentantskabsmøderne i Rebild den 24. november og 10. december 2003.

Den påklagede afgørelse

Energistyrelsen traf afgørelse om anmodningen den 29. januar 2004. I afgørelsen, som er stilet til HEF A.m.b.a., hedder det:

"[...] Energistyrelsen er] blevet opmærksom på, at vedtægternes bestemmelser i et tilfælde stadig er i uoverensstemmelse med de af ministeriet fastsatte standardvedtægter (bilag 2).

Vedtægterne for HEF A.m.b.a. indeholder i § 8, stk. 4, en bestemmelse om at: "Repræsentantskabsmøder indkaldes med mindst 14 dages varsel ved særskilt meddelelse til hver enkelt repræsentant." Samtidig indeholder vedtægternes § 9, stk. 5, 2.

pkt., en bestemmelse som siger: "Sådanne valggrupper skal anmeldes til selskabet på en af selskabet udarbejdet formular senest månedsdagen før repræsentantskabsmødet".

Samspeilet mellem disse to tidsfrister bevirker, at mindretalsbeskyttelsen i standardvedtægternes § 4, stk. 2, i praksis kan sættes ud af kraft. Dette vil således være tilfældet, hvis repræsentantskabsmøder indkaldes med 14 dages varsel. Det vil i denne situation være umuligt for et mindretal at overholde tidsfristen på en måned i § 9, stk. 5, 2. pkt. Energistyrelsen skal derfor henstille, at HEF A.m.b.a.'s vedtægter bringes i overensstemmelse med standardvedtægternes § 4, stk. 2.

Dette kan ske på følgende måder: HEF A.m.b.a. kan afstemme tidsfristerne, således at det i praksis vil være muligt for at benytte sig af mindretalsbeskyttelsesreglen i standardvedtægternes § 4, stk. 2. Alternativt kan HEF A.m.b.a. slette vedtægternes § 9, stk. 5, 2. pkt.

[...]"

12. maj 2004

J.nr.: 11-200

Eksp.nr.: 15438

TAT

Ved folgebrev af samme dato sendte Energistyrelsen klageren en kopi af afgørelsen. I folgebrevet anførte Energistyrelsen om sit retsgrundlag:

"Energistirelsens rolle er at godkende de kollektive elforsyningsvirksomheders vedtægter og ændringer i disse, jf. elforsyningslovens § 53, stk. 2."

Klagen til Energiklagenævnet

Klageren har i klagen af 27. februar 2004 bedt Energiklagenævnet

"tage stilling til, om § 9, stk. 5, i HEF's vedtægter lever op til målsætningen om sikring af et mindretal."

Ved klagen var vedlagt kopi af den henvendelse af 11. december 2003 fra klageren til Energistyrelsen, som gav anledning til den påklagede afgørelse. Af henvendelsen fremgår:

"[§ 9, stk. 5,] skulle være en mindretalsbeskyttelse, men vil aldrig kunne komme til at fungere som sådan. Repræsentantskabet har 250 medlemmer, dvs. at man skal samle ca. 62 af stemmer forud for måneden forud for mødet for at få en fjerdedel af bestyrelsespladserne. På møderne deltager normalt kun ca. 150 medlemmer (på møderne den 24. nov. og 10. dec. [2003] deltog 129 og 119).

Jeg vil antage, at det normalt vil være næsten umuligt at samle 62 stemmer på en liste, hvis man er utilfreds. Men lad os forestille os, at det lykkes at samle 62 stemmer på en liste. Herefter får denne liste en bestyrelsesplads. Men herefter kan de 62 medlemmer ikke på selve repræsentantskabsmødet deltage i udpegningen af de øvrige 4 eller 5 andre poster, der er på valg. Således blev bestemmelsen udlagt af dirigent og formand på mødet den 10. dec. Med et normalt fremmøde på 150, vil disse poster kunne fås for i gennemsnit 30 stemmer. Det såkaldte mindretal skal altså mobilisere over det dobbelte antal stemmer for blot at få en bestyrelsespost, hvorimod flertallet har muligheden for at få bestyrelsesposter for meget færre stemmer og har desuden mulighed for at stemme på flere kandidater.

Side 2 af 11

Denne besværlige fremgangsmåde kunne helt undgås, hvis man i stedet indførte at stemme efter prioriteringsmetoden. Det foreslog jeg på begge repræsentantskabsmøder, men det blev nedstemt.

Jeg mener ikke, at § 9, stk. 5, i HEF's nye vedtægter lever op til målsætningen om mindretalsbeskyttelse (jf. standardvedtægterne), fordi man her har tilføjet et krav om at sådanne valggrupper skal anmeldes til selskabet på en af selskabet udarbejdet formular senest månedsdagen før repræsentantskabsmødet.

Som jeg har forsøgt at vise, vil det for det første være nærmest umuligt at samle en sådan liste (og vil også føre til uheldige "partidannelser"). For det andet vil det ikke fungere som en mindretalsbeskyttelse – men nærmere som en beskyttelse af flertallet."

Energistyrelsens bemærkninger til klagen

Ved brev af 16. marts 2004 sendte styrelsen nævnet sine bemærkninger til klagen. Det fremgår heraf bl.a.:

"Energistyrelsen finder ikke, at § 9, stk. 5, 2. pkt., i vedtægterne for HEF A.m.b.a. strider mod § 4, stk. 2, i standardvedtægterne.

Dette skyldes, at et krav om, at sådanne valggrupper skal anmeldes til selskabet på en af selskabet udarbejdet formular senest månedsdagen før repræsentantskabet ikke medfører, at den i § 4, stk. 2, indeholdte mindretalsbeskyttelse udhules.

Klager anfører yderligere, at det normale fremmøde til repræsentantskabsmøder er på ca. 150 fremmødte. Der vil med et sådant fremmøde i gennemsnit kræves 30 stemmer til en bestyrelsespost. Klager mener på denne baggrund, at mindretallet skal mobilisere over det dobbelte antal stemmer for at få valgt en kandidat, og at reglen derfor i virkeligheden tjener til en beskyttelse af flertallet.

Hertil skal Energistyrelsen bemærke, at den af HEF A.m.b.a. i § 9, stk. 5, 2. pkt. vedtagne bestemmelse, i den af klager skitserede situation med ca. 150 fremmødte repræsentanter, ikke gør nogen forskel. Det vil stadig kræve stemmerne fra 63 fremmødte repræsentanter at udnytte mindretalsbeskyttelsen og dermed være sikker på at få valgt ét bestyrelsesmedlem, idet § 4, stk. 2, siger: "... mindst en fjerdedel af repræsentantskabets medlemmer..." Dette kan ikke tolkes som en fjerdedel af de fremmødte repræsentantskabsmedlemmer, hvilket synes at ligge til grund for klagers ræsonnement.

Det er muligt, at der i praksis ikke kræves 63 stemmer til valg af et bestyrelsesmedlem, men dette er ikke relevant i forhold til styrelsens vurdering af, om standardvedtægterne er opfyldt.

Dette skyldes, at bestemmelsen har til formål at sikre, at et mindretal kan få forholdsmæssig indflydelse på valget af bestyrelsesmedlemmer. Bestemmelsen skal derimod ikke tage højde for en situation, hvor repræsentantskabsmedlemmer ikke møder op på repræsentantskabsmødet.

[...] anfører endvidere i sin klage: "Denne besværlige fremgangsmåde kunne helt undgås, hvis man i stedet indførte at stemme efter prioriteringsmetoden."

Hertil skal Energistyrelsen bemærke, at Energistyrelsen kun har hjemmel til at kræve, at vedtægterne er i overensstemmelse med

12. maj 2004

J.nr.: 11-200

Eksp.nr.: 15438

TAT

Side 3 af 11

standardvedtægterne, jf. [elforsyningslovens] § 44, stk. 3. Energistyrelsen kan derimod ikke omgøre en gyldigt truffet repræsentantskabsbeslutning, hvis denne strider imod standardvedtægterne.”

Ved brev af 15. april 2004 meddelte HEF, at man ikke havde noget at tilføje til klagen eller Energistyrelsens bemærkninger til denne.

Ved e-mail af 20. april 2004 meddelte [...] bl.a. følgende:

”Jeg vil bede Energiklagenævnet undersøge, om det ikke er korrekt forstået, at HEF forestiller sig, at når man skriftlig har fået sikret et antal bestyrelsesmedlemmer, kan man ikke deltage i udpegningen af dem, der vælges på selve repræsentantskabsmødet.

Jeg mener det skaber to typer af bestyrelsesmedlemmer, nogle som sikres på en liste, og nogle som vælges på selve repræsentantskabsmødet. Det er meget uhensigtsmæssigt. Den eller de, der sikres på en liste er ikke blevet præsenteret og udpeget af hele repræsentantskabet, og en del af dem, der kommer til selve repræsentantskabsmødet må ikke deltage i valget af de øvrige bestyrelsesmedlemmer, der vælges på repræsentantskabsmødet.

Det er bureaukratisk og meget uhensigtsmæssigt. Og jeg vil påstå, at det egentlig også må være ulovligt (ikke i overensstemmelse med standardvedtægtens ånd).”

12. maj 2004

J.nr.: 11-200

Eksp.nr.: 15438

TAT

Side 4 af 11

Supplerende oplysninger

I vedtægterne for HEF A.m.b.a. hedder det:

§ 8, stk. 4: ”Repræsentantskabsmøder indkaldes med mindst 14 dages varsel ved særskilt meddelelse til hver enkelt repræsentant.”

§ 8, stk. 10: ”Hver repræsentant har 1 stemme og kan derudover afgive stemme ifølge fuldmagt fra 1 repræsentant. En sådan fuldmagt skal være skriftlig.”

§ 9, stk. 1: ”På det ordinære repræsentantskabsmøde vælges blandt repræsentanterne en bestyrelse bestående af 11 medlemmer.”

§ 9, stk. 2: ”Valget gælder for 2 år, idet der på det ordinære repræsentantskabsmøde afgår 5 bestyrelsesmedlemmer det ene år og 6 bestyrelsesmedlemmer det andet år.”

§ 9, stk. 5: ”Ved valg af medlemmer til selskabets bestyrelse kan et mindretal på mindst en fjerdedel af repræsentantskabets medlemmer forlange, at de udpeger en forholdsmæssig andel af de bestyrelsesmedlemmer, der skal vælges, idet antallet rundes ned til nærmeste heltal. Sådanne valggrupper skal anmeldes til selskabet på en af selskabet udarbejdet formular senest månedsdagen før repræsentantskabsmødet.”

Den 12. februar 2004 sendte HEF A.m.b.a. Energistyrelsen et brev vedrørende styrelsens afgørelse af 29. januar 2004. I dette brev skrev HEF A.m.b.a. bl.a.:

”For så vidt angår det nye forhold, som styrelsen nu bringer op [dvs. samspillet mellem tidsfristerne i §§ 8, stk. 4 og 9, stk. 5 i

HEF's vedtægter], kan vi godt se, at der teoretisk set vil kunne opstå en konflikt mellem tidsfristen for anmeldelse af valggrupper og tidsfristen for indkaldelse til repræsentantskabsmøde.

[...]

Repræsentantskabet bliver altid forhåndsorienteret om tidspunktet for det næste ordinære repræsentantskabsmøde i god tid. Som oftest sker det allerede året før [...].

[Hvis] en kreds af repræsentanter måtte have lyst til at danne en valggruppe med henblik på at udpege et eller flere medlemmer af bestyrelsen, er der sådan set ingen grund til at afvente mødeindkaldelsen til det ordinære repræsentantskabsmøde, der af hensyn til de forskellige tidsfrister i vedtægterne skal afholdes i tidsrummet fra den 15. april til 31. maj.

Tidsfristen for anmeldelse af valggrupper er udelukkende fastsat for at det af dagsordenen kan fremgå, hvor mange medlemmer af bestyrelsen, der skal vælges, og for at det i praksis er muligt at styre udleveringen af stemmesedler til brug for valget. Stemmesedler udleveres ved indgangen, og repræsentanter, der har anmeldt sig en valggruppe, skal naturligvis ikke have udleveret stemmeseddel til brug for valg til bestyrelsen.

Vi vil derfor tillade os at betragte forholdet vedrørende tidsfristen i § 9, stk. 5, 2. pkt. som en detalje, der i praksis vil være uden betydning for sikring af mindretalsbeskyttelsen. Vi vil have forholdet i erindring, næste gang der skal ske ændringer i vedtægterne."

12. maj 2004

J.nr.: 11-200

Eksp.nr.: 15438

TAT

Side 5 af 11

HEF A.m.b.a.'s vedtægter indeholder ikke bestemmelser om medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer.

Retsgrundlag

Af elforsyningslovens § 53, stk. 2, jf. lovbekendtgørelse nr. 151 af 10. marts 2003 med senere ændringer, fremgår:

"De kollektive elforsyningsvirksomheders vedtægter og ændringer i disse skal godkendes af økonomi- og erhvervsministeren."

Elforsyningslovens § 40 bestemmer:

"Stk. 1. Flertallet af en netvirksomheds bestyrelsesmedlemmer skal vælges af forbrugere i netvirksomhedens forsyningsområde eller af en eller flere kommunale eller amtskommunale bestyrelser i virksomhedens forsyningsområde i kraft af disses udøvelse af deres ejerbeføjelser på netvirksomhedens generalforsamling eller på anden måde. Flertallet kan også vælges af forbrugere og en eller flere kommunale eller amtskommunale bestyrelser i forening.

Stk. 2. Indflydelseskravet i stk. 1 anses for opfyldt, hvis bestyrelsen i en netvirksomhed, der drives i andelsselskabsform, udpeges af et repræsentantskab, der er valgt af andelshaverne i forsyningsområdet. Det samme gælder for en netvirksomhed, der drives som selvejende institution eller i foreningsform, hvis bestyrelsen udpeges af repræsentanter, der er valgt af en eller flere kommunalbestyrelser i forsyningsområdet, af en flerhed af forbrugere i netvirksomhedens forsyningsområde eller af sådanne kommu-

nalbestyrelser og forbrugere i forening. Det samme gælder for kommunal netvirksomhed, jf. § 4, stk. 1, 1. pkt.

Stk. 3. I en netvirksomhed, der ejes af en juridisk person, anses indflydelseskravet i stk. 1 for opfyldt, hvis flertallet af medlemmerne i bestyrelsen for den juridiske person er valgt eller udpeget på den i stk. 1 nævnte måde og denne bestyrelse vælger netvirksomhedens bestyrelse.

Stk. 4. Økonomi- og erhvervsministeren kan, såfremt særlige hensyn tilsiger det, dispensere fra indflydelseskravet i stk. 1.”

Elforsyningslovens § 44 befinder sig i den del af lovens kapitel 7, der omfatter §§ 40-44 og vedrører forbrugerindflydelse. § 44 har følgende ordlyd:

”Stk. 1. En net- og forsyningspligtvirksomheds vedtægter skal indeholde nærmere bestemmelser, der sikrer gennemførelsen af §§ 40-43.

Stk. 2. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at de i stk. 1 nævnte virksomheders vedtægter for at kunne godkendes, jf. § 53, stk. 2, skal udarbejdes inden for rammerne af en af ministeren fastlagt standardvedtægt.

Stk. 3. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at vedtægter for en juridisk person, som ejer en netvirksomhed eller en forsyningspligtig virksomhed, skal udarbejdes inden for rammerne af en af ministeren fastlagt standardvedtægt, når § 40, stk. 3, jf. § 40, stk. 1, finder anvendelse. Disse regler kan indeholde bestemmelser om anmeldelse og godkendelse af vedtægterne samt af ændringer heri.

Stk. 4. Det er en betingelse for meddelelse af bevilling til netvirksomheder og forsyningspligtige virksomheder, som ejes af en juridisk person, for hvilken de i medfør af stk. 3 fastsatte regler finder anvendelse, at denne juridiske persons vedtægter er udarbejdet inden for rammerne af standardvedtægten.”

Med hjemmel i elforsyningslovens § 44 er udstedt bekendtgørelse nr. 559 af 18. juni 2001 om standardvedtægter i netvirksomheder og forsyningspligtige virksomheder, der trådte i kraft 1. juli 2001. Fra bekendtgørelsen citeres:

”§ 2. Vedtægterne for netvirksomheder og forsyningspligtige virksomheder skal udformes inden for rammerne af de i bilag 1-5 anførte standardvedtægter.

Stk. 2. Vedtægterne for en juridisk person, der ejer en netvirksomhed eller en forsyningspligtig virksomhed, for hvilken lovens § 40, stk. 3, finder anvendelse, skal udformes inden for rammerne af de i bilag 1-5 anførte standardvedtægter for så vidt disse finder anvendelse for holdingvirksomheder.

Stk. 3. Vedtægter for netvirksomheder, forsyningspligtige virksomheder og holdingvirksomheder, jf. stk. 1 og 2, samt ændringer heri skal godkendes af Energistyrelsen.”

Fra bekendtgørelsens bilag 2, der omhandler standardvedtægter for andelselskaber (netvirksomhed) citeres:

”§ 4. Repræsentantskabets beslutninger

12. maj 2004

J.nr.: 11-200

Eksp.nr.: 15438

TAT

Side 6 af 11

1. [...]

2. Ved valg af medlemmer til selskabets bestyrelse kan et mindretal på mindst en fjerdedel af repræsentantskabets medlemmer forlange, at de udpeger en forholdsmæssig andel af de bestyrelsesmedlemmer, som skal vælges.

[3.-7.] [...]

Bekendtgørelsen indeholder til hvert bilag en række bemærkninger. Af disse bemærkninger fremgår, for så vidt angår bilag 2, bl.a.:

"[...] Det er forudsat, at standardvedtægterne kan omformuleres og suppleres med yderligere bestemmelser i det omfang, det er nødvendigt i henhold til anden lovgivning eller hensigtsmæssigt i det enkelte selskab, for så vidt dette sker inden for rammerne af standardvedtægterne og lov om elforsyning.

[...]

Ad § 4

[...] Som alternativ til den i stk. 2 og 3 anførte valgmetode kan godkendes andre modeller til sikring af minoritetsbeskyttelse, f.eks. den d'Hondtske metode. [...]"

12. maj 2004

J.nr.: 11-200

Eksp.nr.: 15438

TAT

Side 7 af 11

Energiklagenævnets praksis

Fra Energiklagenævnets afgørelse af 31. marts 2004, (j.nr. 11-145), vedrørende andelsselskabet NVE, Nordvestsjælland Energiforsyning citeres:

"Sagen vedrører i det væsentlige andelsretlige selskabsforhold i elforsyningsvirksomheder.

Indledende bemærker Energiklagenævnet, at dansk andelsselskabsret er ulovreguleret, men at en række almindelige grundsatninger af selskabsretlig karakter må anses for formodningsregler med lovs rang. Det gælder i særdeleshed, hvor der er tale om regler, der angår et selskabs grundlæggende træk, herunder princippet om "en mand, en stemme".

[...]

Energiklagenævnet bemærker endelig, at elforsyningsloven og dens forarbejder alene stiller krav om, at et selskabs vedtægter er udarbejdet 'inden for rammerne' af standardvedtægten. Loven indikerer herved en grad af fleksibilitet, når myndighederne skal godkende el-selskabers vedtægter i forhold til bekendtgørelsens bilag.

[...]

Det fjerde klagepunkt angår standardvedtægternes bilag 2, § 4, stk. 2, om repræsentantskabsmedlemmernes udpegning af et antal bestyrelsesmedlemmer.

Reglerne i elforsyningslovens § 40 drejer sig om forholdet i bestyrelsen mellem forbrugerne og øvrige, herunder øvrige selskabsdeltagere. Direkte eller indirekte valgte repræsentanter for forbrugerne skal ifølge § 40 udgøre flertallet af medlemmerne af bestyrelsen. Kravet om forbrugermajoritet anses efter § 40, stk. 2, for opfyldt, hvor bestyrelsen i et forbrugerejet andelsselskab er valgt af et repræsentantskab, der vælges af andelshaverne.

Nævnet finder, at elforsyningslovens § 40 i lyset af sine forarbejder giver hjemmel til at fastsætte regler om mindretalsbeskyttelse. Spørgsmålet er herefter, om den minoritetsbeskyttelse, der er fastsat i standardvedtægterne, går videre end elforsyningslovens § 40 kan hjemle ved krav om forholdstalsvalg til bestyrelsen.

Et hovedpunkt for selskabsrettens afstemningsregler er at skabe beslutningsdygtighed på en måde, der normalt reflekterer flertallet af selskabsdeltagere. Aktieselskabslovens § 49, stk. 6, er udtryk for det princip, at generalforsamlingens flertal ikke må være i systematisk mindretal i bestyrelsen.

[...]

Indflydelseskravet anses efter elforsyningsloven for opfyldt i virksomheder, der drives i foreningsform, hvis bestyrelsen udpeges af repræsentanter, der er valgt af en flerhed af forbrugere i forsyningsområdet. Mens lovens § 40 vedrører forholdet mellem forbrugere og andre i selskabet, vedrører bekendtgørelsen om standardvedtægter, bilag 2, § 4, stk. 2, forholdet mellem grupper af repræsentantskabets medlemmer, herunder mellem grupper af forbrugervalgte medlemmer.”

12. maj 2004

J.nr.: 11-200

Eksp.nr.: 15438

TAT

Side 8 af 11

Energiklagenævnets bemærkninger

Indledningsvis bemærker Energiklagenævnet, at det ville have været rettest, om Energistyrelsen havde angivet sin hjemmel til at godkende de kollektive elforsyningsvirksomheders vedtægter og ændringer i disse som værende elforsyningslovens § 53, stk. 2, jf. § 92, jf. bekendtgørelse nr. 1192 af 17. december 2002 om delegation af opgaver til Energistyrelsen i medfør af elforsyningsloven og lov om CO₂-kvoter for elproduktion, § 1, nr. 42.

Da Energistyrelsens afgørelse af 29. januar 2004, stilet til HEF og med kopi til [...], må anses for en afgørelse af såvel HEF's anmodning om godkendelse som af [...] henvendelse, finder nævnet, at det ville have været rettest, om det fremgik af afgørelsens sagsfremstilling, at der var modtaget henvendelse fra [...], og at styrelsen havde anført, hvordan den havde taget stilling til det af ham anførte.

Efter Energiklagenævnets opfattelse har klager for det første påstået, at Energistyrelsen anerkender modsætningen mellem standardvedtægternes § 4, stk. 2, og HEF's vedtægters § 9, stk. 5. Klager har for det andet påstået, at HEF's repræsentantskab skal stemme ved forholdstalsvalg til bestyrelsen.

Vedrørende klagers første påstand konstaterer nævnet:

Af Energistyrelsens afgørelse af 29. januar 2004 fremgår, at samspillet mellem de to tidsfrister i HEF's vedtægters § 8, stk. 4, og 9, stk. 5, bevirker, at mindretalsbeskyttelsen i standardvedtægternes § 4, stk. 2, i praksis kan sættes ud af kraft.

I styrelsens bemærkninger af 16. marts 2004 siges imidlertid, at Energistyrelsen ikke finder, at § 9, stk. 5, strider mod § 4, stk. 2, i standardvedtægterne, eftersom et krav om, at sådanne valggrupper skal anmeldes til selskabet på en af selskabet udarbejdet formular senest månedsdagen før repræsentantskabet ikke medfører, at den i § 4, stk. 2, indeholdte mindretalsbeskyttelse udhules.

Det er vanskeligt for Energiklagenævnet at se, at disse to udtalelser går i samme retning.

Herefter bemærker nævnet følgende:

Elforsyningsloven og dens forarbejder stiller alene krav om, at et selskabs vedtægter er udarbejdet *inden for rammerne af standardvedtægterne*. Loven indikerer herved en grad af fleksibilitet, når myndighederne skal godkende selskabers vedtægter i forhold til bekendtgørelsens bilag. Inden for disse rammer er det selskabets sag at vælge den løsning, som det foretrækker, med mindre den strider mod andre ufravigelige regler.

12. maj 2004

J.nr.: 11-200

Eksp.nr.: 15438

TAT

Side 9 af 11

Nævnet finder, at elforsyningslovens § 40 i lyset af sine forarbejder giver hjemmel til at fastsætte regler om mindretalsbeskyttelse. Reglerne i elforsyningslovens § 40 drejer sig om forholdet i bestyrelsen mellem forbrugerne og øvrige, herunder øvrige selskabsdeltagere. Direkte eller indirekte valgte repræsentanter for forbrugerne skal ifølge § 40 udgøre flertallet af medlemmerne af bestyrelsen. Kravet om forbrugermajoritet anses efter § 40, stk. 2, for opfyldt, hvor bestyrelsen i et forbrugerejet andelsselskab er valgt af et repræsentantskab, der vælges af andelshaverne.

Vedrørende *udnyttelsen af mindretalsbeskyttelsen* giver Energiklagenævnet – under henvisning til ordlyden af standardvedtægternes § 4, stk. 2, og almindelige selskabsretlige grundsætninger – Energistyrelsen medhold i, at i et selskab med 250 repræsentantskabsmedlemmer kræver det stemmerne fra 63 repræsentanter at udnytte mindretalsbeskyttelsen og dermed kunne forlange ('være sikker på') at få valgt ét bestyrelsesmedlem. Energiklagenævnet er også enig med styrelsen i, at § 4, stk. 2, ikke kan tolkes som en fjerdel af de fremmødte repræsentantskabsmedlemmer. Energiklagenævnet bemærker i øvrigt, at HEF's vedtægter giver adgang til at stemme ved fuldmægtig.

Energistyrelsen synes ikke at have kritiseret HEF's bestemmelse om *valggrupper*. Det fremgår af bekendtgørelsen om standardvedtægter, bilag 2, § 4, stk. 2, at mindst en fjerdedel af repræsentantskabets medlemmer kan forlange, at de udpeger en forholdsmæssig andel af de bestyrelsesmedlemmer, som skal vælges. Bestemmelsen indeholder imidlertid intet om valggrupper. Heller ikke af andre bestemmelser i bilaget, eller i de andre bilag, fremgår der regler om valggrupper.

Under henvisning til de rammer, der må gælde for en kollektiv elforsyningsvirksomheds vedtægter, finder Energiklagenævnet dog ikke, at HEF A.m.b.a.'s vedtægtsbestemmelse om valggrupper ligger uden for rammerne af standardvedtægterne.

Energiklagenævnet finder imidlertid, at der ikke er hjemmel til, at Energistyrelsen kan godkende, at HEF opretholder *tidsfrister for forudgående anmeldelse* af valggrupper i konkrete situationer, hvor dette krav vil medføre, at mindretalsbeskyttelsen reelt sættes ud af kraft, som det kan ske i tilfælde, hvor repræsentantskabsmøder indkaldes med 14 dages varsel, og hvor et mindretal derfor ikke kan overholde tidsfristen på en måned i § 9, stk. 5, 2, pkt. Hvis praksis i HEF fører til, at manglende anmeldelse indebærer, at valggruppen er ugyldig, eller at HEF's repræsentantskab på anden måde ikke tillader mindretallet at opnå (forholdsmæssig) indflydelse, vil der være tale om, at mindretalsbeskyttelsen reelt er sat ud af kraft.

12. maj 2004

J.nr.: 11-200

Eksp.nr.: 15438

TAT

Efter Energiklagenævnets opfattelse af *valggruppernes bindende virkning* indebærer det forhold, at et mindretal kan 'forlange' en forholdsmæssig andel af bestyrelsesmedlemmerne, ikke, at et mindretal – organiseret i en valggruppe eller ej – ikke har adgang til at søge indflydelse uden for den af standardvedtægterne regulerede situation, hvor mindretallet formelt kan forlange indflydelse. Da mindretallet kan gøre brug af sin indflydelse uden valggrupper, kan en valggruppe også opløses på selve repræsentantskabsmødet, for eksempel hvis mindretallet foretrækker at søge indflydelse på normal vis. Selvom mindretalsrepræsentanterne ikke kan få mere end forholdsmæssig indflydelse, er der derfor ikke hjemmel til at opretholde en vedtægtsmæssig ordning, hvor repræsentanter, der har tilmeldt sig en valggruppe, ikke udleveres en stemmeseddel på lige fod med de øvrige repræsentanter. Det af HEF anførte om, hvad der i praksis er muligt at styre ved udleveringen af stemmesedler til brug for valget, kan ikke være afgørende. Disse problemer ligger inden for dem, som det påhviler mødets dirigent at løse.

Side 10 af 11

Vedrørende klagers anden påstand tiltræder Energiklagenævnet, at Energistyrelsen kun har hjemmel til at kræve, at vedtægterne holder sig *inden for rammerne af standardvedtægterne*. Energistyrelsen kan derimod hverken fastsætte en bestemt stemmemetode (f.eks. prioriteringsmetoden) eller omgøre en gyldigt truffet repræsentantskabsbeslutning, alene fordi denne strider imod standardvedtægterne.

Energiklagenævnets afgørelse

Energistyrelsens afgørelse af 29. januar 2004 ændres således, at der ikke kan godkendes et krav om forudgående anmeldelse af valggrupper, hvor dette krav vil medføre, at mindretalsbeskyttelsen reelt sættes ud af kraft, som det kan ske i tilfælde, hvor repræsentantskabsmøder indkaldes med 14 dages varsel, og hvor et mindretal derfor ikke kan overholde tidsfristen på en måned i vedtægternes § 9, stk. 5, 2, pkt.

Der kan heller ikke godkendes opretholdelsen af en vedtægtsmæssig ordning, hvor repræsentanter, der har tilmeldt sig en valggruppe, ikke udleveres en stemmeseddel på lige fod med de øvrige repræsentanter.

I øvrigt stadfæstes Energistyrelsens afgørelse med det af Energiklagenævnet anførte.

Sagen har været behandlet på nævnets møde den 12. maj 2004.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 89 i lov om elforsyning (lovbekendtgørelse nr. 151 af 10. marts 2003 med senere ændringer), og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Afgørelsen er sendt til Energistyrelsen, HEF A.m.b.a. og [...].

P. N. V.

Christen Boye Jacobsen
Nævnnsformand

/ Thomas Andersen Thrane
Fuldmægtig

12. maj 2004

J.nr.: 11-200

Eksp.nr.: 15438

TAT

Side 11 af 11